

ABONAMENTUL:

un an . . . . . 160 Lei

întru autoritate, insti-
tuțiuni . . . . . 250 Lei

Exemplarul 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

 REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada V. Alexandri No. 6.

Mizericordia flămânzilor.

Foamea și nevoile n'au fost înțelese nici odată de aceia cari au trăit în belșug. Pragmatismul omului n'a putut învinge nici de verbul creștinismului și, se vede, nici de temerile amenințătoare, ce au venit. Nu intimidează pe blagosloviții noștri și nu le smulge inimile împietrite de fața mizeriei ce îndură pătura de oameni: ȘOMERII, sortiți să îndure vremea și frig, desbrăcați, răsișiți și împinși pe ulițele orașelor de proasta conjunctură economică.

Ne avem și noi, arădani, propoziții noștri. Sunt și printre noi sărmani muncitori cărora li s'a luat posibilitatea de a-și asigura un mâine, de a avea, azi, pe masă o bucată de pâine, chiar uscată. Sunt și printre noi mulți de aceia cari, împinși în munci grele, în slujba celor puțini, au fost concediați chiar acum în pragul iernii.

Marile întreprinderi cunosc un principiu: pe acela ce produce ieftin. Ori, producția ieftină înseamnă: salar mic, efort maxim din partea muncitorului și număr mic de lucrători. La aceasta se mai adaugă chesăciunea care importă mai mult: câștig, care în concepția deținătorilor de capitaluri nici odată nu este enorm.

Rigiditatea și nepăsarea exploataților pentru interesele celor exploatați, este clasică. Rar se vede un gest de înțelegere din partea celor avuți față de mizerabili. Și iată că funcționarii orașului, salariații municipiului Arad schițează, într-o consfătuire a lor, un gest de înțelegere de a fi înregistrat și relevat în aceste vremuri înmohorite. S'au hotărât ei, slujbașii mizeriei, să-și aplece urechea la țipetele celor cari au ajuns într-o zi și mai neagră mizerie și să cedează din amarul lor venit în favoarea celor ce nu mai au nimic, nici chiar nădejdea că ar putea fi mai bine.

Este în hotărârea funcționarilor dela primărie ceva ce înduioșează, ceva ce întrece marimozitatea. Este în această hotărâre o profundă înțelegere, prin proprie experiență, a mizeriei

D. Iorga îndeamnă la separatism pe ardeleni

Cuvintele rostite de marele nostru savant au făcut o adâncă impresie în toată opinia publică

Reproducem mai jos interesante declarații ale D-lui Iorga apărute sub acest titlu în „Patria“.

În lumea politică se discută mult asupra studiului publicat de d. Romul Boila, care se știe, că a preconizat o largă descentralizare, și nici măcar n'a pomenit cuvântul de „autonomie“. Totuși s'au găsit analfabeți politici, cari i-au atribuit gânduri „separatiste“ și „autonomiste“.

Eram cu drept cuvânt curioși ce opinie are d. Iorga, asupra acestei probleme. Și ne permitem deci să reproducem următoarele pasagi dintr'un discurs rostit la București:

„N'ați înțeles ce reprezintă pentru Ardeal și întregul neam românesc partidul național de peste Munți care este o forță vie tocmai prin faptul că este ieșit din frământările și durerile poporului ardelen. El este adevărata expresie a acestui popor spre deosebire de formațiunile politice dela noi. În Ardeal tot poporul era strâns în jurul frunțurilor săi, cari formau acest partid.“

„Acest lucru nu l-a înțeles generalul Averescu și nu l-a înțeles nici d. Brătianu.“

„Ați reușit prin politica dv' strimțată de partid să pulverizați și să iuvrați forțele românești de dincolo.“

„Nu uitați că în Ardeal sunt și națiuni conlocuitoare. Singurii Români din Ardeal le cunosc firea și se pot înțelege cu ele. Vă temeți de naționalități?“

Atunci uitați că un post dintr'un lagăr nu se apără decât de către oameni din lagăr. Prin regionalism toate forțele vie ale neamului se mișcă libere și aduc contribuția lor sănătoasă pentru bunul mers al întregului organism.“

„Nu vrea să se coboare față de trecutul sclav, azi în zilele libertății dobândite? Nu-i rămâne altceva decât să facă separatism față de regimul actual, separatismul sănătății față de boală, al virtuții față de viciul inconjurător.“

Și din cauza aceasta dsa ne indemnă reproducem textual vorbele dsale — „la marea luptă împotriva unei grosolane și nerușinate tiranii“... care „dacă nu-i îngădui să-ți ciuruiască puțin pielea și să i dai ceva sânge din trupul ău, faci, nici mai mult nici mai puțin „politica de ură“.“

O vizită a dlui Gh. Brătianu la Bădăcini

Desprindem din „Patria“ următoarele:

Ziarele locale românești și cele minoritare, publică lungi reportaje despre o vizită a dlui George Brătianu, făcută dlui Maniu la Bădăcini. Ele mai publică și unele declarații făcute de d. Ștefan Fabius, care l-a însoțit pe d. George Brătianu. D. Fabius s'a ferit

să facă declarații politice, dar a subliniat cadrele deosebit de amicale, între cari a avut loc întrevăderea între cei doi oameni politici.

Informându-ne la loc competent am aflat, că într'adevăr vizita a avut loc. Despre cele discutate la această întrevădere însă, nu s'a dat publicității nici un comunicat.

Guvernul german a fost somat să pună în aplicare tratatul de comerț româno-german

— Ministerul de Industrie și Comerț a intervenit prin organele Ministerului de externe, pe lângă guvernul german cerând punerea în aplicare imediată a tratatului de comerț româno-german, încheiat acum câteva luni. În nota pe care a adresat-o Ministerul de Industrie și Comerț guvernului german, se arată că în ultimele ședințe ale Consiliului Ligii Națiunilor și a Comisiunii Europene nu s'a adus nici o obiecțiune clauzelor acestui tratat, așa în cât nimic nu stă împotriva pentru a fi pus în aplicare.

Guvernul german este solicitat ca cu data de 1 Noembrie să ratifice și să dispună intrarea în

vigoare a tratatului în chestiune.

Iată deci unde s'ajuns cu tratatul mult trâmbițat încheiat de guvernul uniunii naționale, cu Germania. După ce am acordat atâtea avantaje Germaniei neprimind în schimb aproape nici o înlesnire pentru exportul produselor noastre, guvernul Reichului uită să ție seamă de obligațiunile pe cari le-a luat. N'avem ce zice, este un nou succes al politicii externe și economice inaugurată de actualul guvern.

Citiți și răspândiți „Românul“

Foileton.

Pe Zeppelin.

Continuare (8).

— Ți-a fost teamă, nu-i așa? Bea! Mă îndemnă să nchin cu el, și broboane de sudori îi acopereau templele. Întrebarea-i veni ca din gura unuia care a fost cuprins de o mare spaimă. N'am răspuns. Cufundat în canapeaua mea îl contemplam rece. Bărbatul acesta care se lăudă de atâtea curaj în acțiunile omului de viitor, deveni timid în vecinătatea altui glob, și amenințat de alți viețuitori căută rapid un adăpost în depărtările zărilor. Marte nu mai însemna acum pentru el decât o

ce încearcă bieții infometăți, cărora li se zice șomeri și sunt temuți, atunci când ar trebui, mai de grabă, să fie ajutați.

Funcționarii orașului au auzit strigătele de ajutor ce vin de acolo de jos. Și aceasta le face cinste. M.

stea lucitoare, ca celelalte, — un decor al boltei nemărginite.

— O mică aventură! zise respirând mai ușor. Mi-ai cunoscut dușmanii . . . Astia-s inamicii noștri de viitor . . . Luptele se vor da aici, între planete . . . Iar acolo jos va fi pace, — pace de totdeauna și frați între frați . . . Bea fire-ai să fii . . . Știi că-mi plăci băiete . . . Bea! . . .

Camaradul îmi umplu pe rând mai multe pahare și le-am golit cu nesațiu pe când el trebuia să fi înghițit un butoișag întreg.

— De toate am 'orbit numa' de una nu. Cum îți zice pe nume . . . Ca'e e 'umele tău?

— I-am spus un nume.

— F'umos, f'umos . . . Nae, Nicu'ae. Nae . . . Nicu'ae . . . unde ești Nae, mă strigă mâncând litere și silabe. Limba îi bătea ca o lopată. Ingroșată cum era, nici nu mai putea mesteca bine cuvintele. — Nae, Nae taichii, cată, de dă-mi'o a-antice'che'ină . . . Io-'s beat tu'tă, Nae, beat tuată . . . I-am deschis cutia dela gât și i-am dat încă un butoișag de vin

— B'avo Nae, 'ai pupă-mă . . . — Dar pe tine, cum te cheamă? L-am întrebat.

— N'am 'ume. Mă cheamă cum v'e! Imi zise dându-mi un ghi-ont în coaste.

— Păi atunci să trăești taică Aghiuță și i-am trântit și eu un ghionte închinând în sănătatea „noului botezat“. Numele pe care îl dădui i-a plăcut. A fost încântat când i-am spus că enumele unui „zeu.“

— Uua! Să t'ăiești închină el

— Ura, taic' Aghiuță . . .

— Aghiuță ca Aghiuță da' dece „taică“, de când „taică“ mă întrebă înmohorat. Ai uitat că eu n'am venit pe 'ume . . .

— 'Ghiuță. Aghiuță taichii, am erupt cu entuziasm, cum adevărat îmi ești nepot, strănepot . . .

— Da, da moșule . . .

— Adevă eu Nae Nicolai moșul, strămoșul lui Aghiuță de mâne. Dac' așa-i, nepoșelule ia mai dă repede o butelie. Sări glonte în picioare, cum par'că nici n'ar fi beut, și dă-i în deal, dă-i în vale mi-o adusese imediat. 'Ai Ghiuță, Ghiuță, am zis emoțio-

nat, și mă năpădi lacrimile, Ghiuță, Ghiuță și cum ne înjurași ho, ho, ho Ghiuță, Aghiuță. Deh ce să-i faci, așa-i! Am plâns și am beut. Cu fața learcă, înghiț și el mereuș la „butoișag“ comprimate.

— Of, Aghiuță taichii, ai pupă-mă și el se sculă în picioare și mă linse pe nas.

— Pupă-mă și tu, pupă-mă, — mă imploră sughițând. Și gemând continuă: — mi-e 'ău, taică Nae, mi-e 'ău. Li era rău de atâtea vin.

— Ți-e 'ău, Ghiță taichii, ți-e 'ău, mănă o costiță, ți-o face bine, dă ș'aici una, dă . . .

Înghițirăm o măcelărie de costițe și se simți mai bine.

— Cum mă înju'ăși Ghiuță taichii, mă înju'ăși i-am imputat reproșurile ce le făcu generației mele.

— Io nu v'am înju'at se scuză-

— Ba da, ba da Ghiuță taichii ne-ai huiduit . . . măcar că, he hei,

— suntem și noi, deh, așa cum suntem, hui și răi, da — și hui și răi . . . Ei vezi . . . Hai pupă-mă Aghiuță taichii, 'ai pupă-

Războiul Japonezo-chinez.

Japonia a ocupat mai multe localități din Manciuria fără nici o declarație de război.

China nu va admite cu nici un preț stăpânirea Japonezilor în Manciuria

Aproape de o săptămână, în orient a început iarăși vărsări de sânge. Două țări, ambele membre ale Ligii Națiunilor, pecând plenipotențiații lor să străduiesc la Geneva, ca împreună cu ceilalți reprezentanți ai popoarelor să găsească soluția păcii, acasă se războiesc. Cauza se zice că ar fi pentru un conflict dintre acele țări, anume, atașatul militar japonez, un căpitan de stat major a fost omorât de către Chinezii, pentru care Chinezii nu au dat satisfacția convenită guvernului japonez. Astfel pentru o singură viață de om, acum două popoare scotoase de sânge, au început iarăși crâncenile omucideri.

Știri din Londra anunță că armata japoneză a înaintat în Manciuria ocupând orașul Mucden. În tot parcursul a bombardat podurile și arsenalele chineze, omorând numeroși soldați chinezi.

Trupele chineze nefiind pregătite la atacul japonezilor, s'au retras peste râul Yalu.

Japonezii sunt în continuă înaintare. După cât se anunță, soarta luptei nu este decisă încă. Cercurile conducătoare din China așteaptă de ajutor trupele Sovietice, cari se împiedice înaintarea japonezilor.

După știrile sosite mai nou, Rusia este dispusă să se amestece în acest conflict și tocmai aceasta a pus pe gânduri serioase și îngrijorătoare cercurile Ligii Națiunilor și pentru netezirea acestui conflict, s'a propus instituirea a două comisii mixte, cari să examineze și aplaneze conflictul. Dar până acum nu s'a ajuns la rezultatul dorit.

China a respins propunerea și s'a exprimat, afirmative, că este gata să lupte până la ultima picătură de sânge, pentru integritatea teritorială, iar Japonezii au primit comisia, însă nu vor să se retragă din teritoriile ocupate, ei din contră, înaintază.

În urma acestora, în sânul Ligii Națiunilor se simte necesitatea de a se ține în permanență ședințele consiliului.

Iată redăm mai jos știrile ultime, referitoare la stadiul războiului:

Acțiunea militară a Japoniei în Manciuria ia o întindere din ce în ce mai mare. Japonezii operează cu mai multe divizii și vor să ocupe în Manciuria un teritoriu de 150 mii km. întindere, în regiunea dintre râul Djungari și zidul chinez. Operațiunile Japoniei au ca obiectiv acum orașul Charbin către care se îndreaptă grosul armatei.

Incursiunea armatei japoneze în Manciuria, a provocat mari nemulțumiri în rândurile populației chineze. Din Shanghai se anunță că ura împotriva japonezilor crește din zi în zi. Populația cere o grabnică intervenție pentru a opri înaintarea trupelor japoneze și alungarea lor de pe teritoriul chinez.

Mai multe personalități oficiale au făcut declarațiuni războinice, arătând că guvernul chinez este dispus să sacrifice chiar și 20 de milioane de soldați, dar nu va

lăsa Manciuria în stăpânirea japonezilor.

O telegramă a agenției „Press Association” anunță din Shanghai, că în curând vor începe conciliațiunile între China și Japonia, în vederea stabilirii unui armistițiu. Guvernul japonez a acceptat ieri propunerea guvernului din Nanking, prin care cere ca o comisiune mixtă compusă din 3 membri delegați de guvern și 3 delegați ai guvernului chinez, să se ocupe de chestiunile cari au provocat conflictul, stabilind un acord între cele două guverne.

Deasemenea s'au luat dispozițiuni în cursul zilei de ieri, ca nici o altă unitate să nu mai fie trimisă în Manciuria.

D. Leroux în calitate de președinte al Consiliului Ligii Națiunilor, a trimis câte o notă guvernelor japonez și celui din Nanking, prin care le somează să înceteze ostilitățile, retrăgând trupele după o linie de demarcație ce va fi stabilită. Guvernul Statelor-Unite a fost pus în curent

cu cele discutate la Geneva în legătură cu conflictul chino-japonez.

Până în momentul de față aproape toate punctele strategice din Manciuria au fost ocupate de trupele japoneze. Se crede că japonezii vor ocupa și orașul Charbin, pentru a asigura vaza supușilor japonezi, cari se află în pericol. Dacă din întâmplare japonezii vor ocupa Charbinul, un conflict ruso-japonez este inevitabil deoarece ar tăia linia ferată administrată de sovietici.

În China s'au întărit mișcările antijaponeze, se crede că până în cele din urmă guvernele din Nanking și cei revoluționari din Kanton, vor cădea de acord și vor porni cu forțe unite împotriva Japoniei.

Băncile streine din Mukden, au fost închise de către comandamentul trupelor de ocupațiune.

Guvernul japonez primind nota Consiliului Societății Națiunilor, a răspuns că va satisface dorința cercurilor conducătoare dela Geneva. În consecință guvernul a oprit înaintarea trupelor în Manciuria.

Cinema CENTRAL
DUM.
27
SEPT.

Cinema SELECT
DUM.
27
SEPT.

UMBRE SUBTERANE cu

HARRY PIEL
Reprez. începe în Dum. dela orele 3, 5, 7 $\frac{1}{4}$ și 9 $\frac{1}{4}$

CEL MAI ARTISTIC FILM AL SEZONULUI

DAVID GOLDER
După romanul scriitoarei IRENE NEMIROVSKY

Primăria orașul Arad, roagă pe toți cei ce sunt someri, să treacă între oarele 9—12 a. m. să-și înscrie numele la biroul central al șomerilor, ce funcționează în localul primăriei în camera No. 31.

Se primesc la înscriere numai acei ce sunt cu domiciliul stabil în Arad.

Cei ce se prezintă, să aducă cu ei ori „cartea de lucru”, ori buletinul de înscriere dela biroul populației din Arad.

În urmă, cei înscriși vor fi plasați la lucru și vor primi diferite ajutoare.

La 1 Octombrie va lua ființă **Casa Poștală de Economii**, care va sta sub conducerea Ministerului de finanțe. Se vor primi depuneri de bani dela 50 Lei până la 100 mii Lei cu 5% dobândă.

mă . . . Și Aghiută se scula dela locul lui, veni lângă mine și iar mă linse pe nas. Se așază apoi din nou în jilt și mă privi bleg.

— . . . Păi spus-am eu c'om fi altfel? Îmi zise el surprins. Să fie al d'acului cine-o fi spus! Suntem ca voi, — puturoși . . . fire-ar să fie, . . . Breazădă pe breazădă! Creangă din creangă. . .

— Ei, ei vezi, acum vorbești adevărat! Mă bucuram eu că în sfârșit totul va fi cum e și nimic nu se schimbă.

— 'A — mi să beu taic? Nae . . . Uua; Fire-ar să fie . . .

— Uua, Uua! Să ne pupăm . . .

Pe frunte simțiam căldura unui sărut. Erau buzele mici ale nepoțelului trezit din somn.

— Ce-i cu tine, nu te-ai culcat? . . . De ce nu stingi lampa? „Știi bine că e scumpă electrica! mă trezi din vis o voce blajină. Era vocea mamei. Tagările arătau ora 5 de dimineață. Razele calde solare poleiau acoperișurile; mi-am frecat ochii; — becul în adevăr ardea. Eu îmbrăcat, șadeam la masă. Înaintea mea o hârtie velină, o pată mare neagră, o sticlă de cerneală răsturnată, și fața surâzătoare, dragălașă a nepoțelului care în jocul lui de dimineață, după o noapte limpede ușoară își implântă degetele lui mici albe în bucele ce coborau pe o frunte obosită de o vedenie ce n'are să vie nici odată, nici, odată.

FINE. P. Puticiu.

Ministerul instrucțiunii a îngăduit ca în anul școlar în curs, eleve e și elevii să poarte haine particulare, având numai numele școlii și numărul matricol brodat pe mânecă. Totodată este obligator să se poarte ăpca

școlii respective. Ministerul instrucțiunii apelează acum la școlarii cu dare de mână să dăruiască colegilor săraci uniformele lor scoase din uv.

Ori și cine primește

Pe deplin satisfăcut și ajunge cu siguranță succes bun, dacă acum toamna comandă trebuințele de cepe de zambile, talele și alte cepe de flori olandeze, mai departe semințe de legume, flori și economice, trandafiri altoiți în soiuri mondiale, rădăcini de căpșune etc, de la firma **ARPAD MÜHLE**, furnizor al curții regale, cultură și comerț de semințe, grădinărie, în **TIMIȘOARA** III/ar. (Fondat 1875)-Prețurent în românește la cerere, gratuit și francat.

† **Coloana bunului creștin**

Talanții.

Suntem la începutul unui nou an școlar. Școla pune în negru talanții, înmulțește înțelepciunea, puterea, voința, bunătatea copiilor. Își dă oare seama fiecare părinte, că truda învățătorilor este zadarnică, dacă părinții nu se îngrijesc de sănătatea trupească a suflutească a copiilor? Dumnezul prin părinți dă copiilor talanți. În școală se înmulțesc talanții dacă sunt, iar dacă lipsesc, nu învățătorul cel mai bun din lume nu poate să-i înmulțească. — Știți: din părinți bețivi, sau de boale lumești se nasc copii prost tâmpțiți, imbecili, idiști. Cu fiecare beție, cu fiecare faptă de desfrânare otrăvești ființa ta și nimicești talanții copiilor ce vor naște din tine. — E adevărat că nu toți avem un număr egal de talanți. Cinci, doi, sau numai unul. Tu ca și tată sau mamă trebuie să duci o viață curată trupească și suflutească, ca talanții fiilor să fie curați, oricare ar fi numărul lor. Poruncile lui Dumnezul vestite de Biserica să-ți fie călăuzitoare în fiecare zi și clipă a vieții. Învățătorii însși adevărați, că împărăția lumii nu poartă dănuu fără inspirațiile din Iisus Hristos, (Foerster); că virtuțile noastre sunt aprinse de focul sfânt ce isvorește din viața moartea lui Hristos Domnul petru adevăr și pentru iubirea oamenilor, (Ruskin).

Învățătorii știu bine, că nu toți copiii au cinci talanți și e legat la oamenii școlii, să țină seama de puterile copiilor. Un mare cugetător (Carlyle) scrie, că fiecare care poate și e dator să lucreze după puterile sale. Celui ce lucrează cu ciocanul, lucrând cu însuflețire, poate să-i fie ciocanul ca un sceptru împărătesc. Coroana domnitorului nu totdeauna înseamnă fericire, dar lucrul făcut cu dragă inimă totdeauna aduce fericire și cunună nepieritoare ne pune în frunte. Așa se spune și în pildă Mântuitorului. Ceter doi slujitori dîntăiu li se dă asemenea răsplată, deși unul a câștigat cinci, iar altul numai doi talanți. Amândurora le zice așa: „Intră în bucuria Domnului tău. Al treilea e pedepsit. Nu însă pentru că nu fi trebuit să câștige cinci, sau doi talanți, ci pentru viclenie și lene. De ar fi câștigat un singur talanț către cel primit, ar fi lăsat răsplată asemenea celorlalți deli. Nu știu câți copii vor citi acestă, dar e datoria celor mari, să înțeleagă și să-și dea silința să îngrijească de talanții fiilor și fiicelor lor. — Lăsați copiii să se joace jocuri frumoase, dar nu lăsați să lenevească, să hoinărească. Întrebați-i ce au învățat zi de zi la școală, răspuns-au știut-au, facu-și lecțiile? Mai prus de toate feriți-i de rele, păziți-le curățenia trupească și suflutească. Păziți-le talanții.

Pr. F. Codreanu.

Anglia a suspendat etalonul de aur.

Din Londra se anunță că Camera comunelor în ședința din 21 sept. a acceptat proiectul de suspendare a legii standardului de aur, cu 275 voturi pentru și 112 voturi contra. Votarea a fost nominală.

Rezultatul votului a fost comunicat Camerei lorzilor, care a luat proiectul în discuție votându-l imediat.

Legea a fost sancționată de Consiliul de stat, a intrat deci în vigoare.

Presa engleză este optimistă asupra urmărilor ce le va avea suprimarea valutei aur. Nu este cazul ca publicul să se alarmeze, panica ar aduce după sine noi complicații. În viața particulară nu se va resimți întru nimic ridicarea legii, standardului aur.

Suma totală a capitalurilor americane plasate în Anglia este de aproape 50 milioane dolari. Cercurile americane sunt convinse că de odată cu trecerea crizei, lira sterlină va fi stabilizată la un curs mai scăzut.

La bursa din Paris, cursul lirei sterline a căzut în decurs de o oră de la 110 franci la 100 franci. Drept urmare Consiliul bursei a interzis târgul de devaloare, la cari sunt interesate capitalurile engleze.

Agencia „Reuter“ anunță din Paris, că guvernele din Paris și Londra sunt în legătură permanentă, discutând de comun acord măsurile ce trebuie luate pentru a asigura stabilizarea pieții britanice.

Ziarele din Paris anunță că Franța nu va da nici un împrumut Angliei, sumele destinate acestui împrumut vor fi întreținute la Paris pentru imbu-

nătățirea lirei sterline.

Din sursă competentă se anunță că lira sterlina, va fi stabilizată la cursul de patru dolari. Experții guvernului sunt convinși că prin ieftinirea devaloarei, costul de producție al mărfurilor engleze va scădea, devenind prin aceasta capabile de a concura cu produsele streine.

Evenimentele din Anglia au dus grave perturbări pe toate piețele streine. Activitatea tuturor burselor s'a redus la cotea hârțiiilor interne, deoarece tranzacțiunile valorilor streine au fost interzise, sau prin ordonanțe guvernamentale, sau prin dispozițiile conducerii burselor.

În Germania cursul devaloarei a fost stabilit de către Banca Reichului. bursa din Londra, Bombay și Calcutta au fost închise.

Noua scădere a cursului lirei sterline a produs o adevărată panică în cercurile financiare engleze. Consiliul de miniștri simțind nevoia unor măsuri excepționale pentru a înlătura catastrofa financiară a Angliei, a lucrat Duminică în permanență. Rezultatul activității consiliului de miniștri a fost că se suspendă legea Standardului de aur, votată în 1925. Banca Angliei nu va mai schimba în aur moneda hârție. Legea a și intrat în vigoare, urmând să fie aprobată ulterior de parlament.

În același timp scontul Băncii Angliei a fost ridicat de la 4 la 6 procente.

În toate cercurile financiare măsura guvernului prin care se suprimă valuta aur, a produs o enormă senzație. Măsura luată de guvern este considerată de financiar ca extrem de gravă, dar totuși necesară pentru a salva situația financiară a Angliei.

Jubileul românilor uniți din Cleveland. Implinindu-se 25 ani de la înființarea parohiei române-unițe din Cleveland și de la sfințirea bisericii Sf. Elena — cea dintâi biserică românească pe pământul Americii, frații noștri din acel oraș au organizat o frumoasă serbare. La serbare au participat și delegații altor orașe, precum și ai parohiilor ortodoxe-române.

Neapole (Italia) 23 — Un cutremur foarte puternic a fost resimțit ieri în localitățile Feggia și Corignola. Cutremurul a durat câteva secunde.

Populația cuprinsă de panică și-a părăsit locuințele.

Madrid 23 — Din diferite localități din Spania se semnalează noi dezordini. Astfel la Valencia a fost declarată greva generală. La Bilbao greviștii au aruncat în aer șase posturi telefonice.

În Jugoslavia cu începere de la 1 Octombrie, li se vor reduce lefurile funcționarilor publici cu 5—6%.

O fabrică de discuri de gramofon din New-York a reușit să fabrice plăci cari cântă timp de 1 oră. Pe o placă de aceasta a fost imprimată întreaga Simfonia a V-a lui Beethoven.

Banca Națională a Cehoslovaciei a ridicat taxa de scont la 6 jum. proc.

Exportul de grâu a Canadei, în campania de export din anul trecut, a fost de 68.4 milioane quintale.

Târguiala sf. sale.

Povestea ce urmează este un adevăr. S'a întâmplat în comuna C. din acest județ. Și, dată fiind partea nostimă, și tragică, a întâmplării, am crezut că e bine să relatăm, pe de o parte pentru a atrage atențiunea celor ce sunt susceptibili să cadă în astfel de greșeli, iar pe de altă parte pentru a atrage atențiunea forurilor competente asupra ținutei celui ce s'a pretat să facă târguiala.

Ci că un oarecare creștin din asinintita comună, supărându-se pe părintele său sufletește, sau poate chiar pe sat, din cine știe ce motive, de ordin material, și înțelept, amenință că va trece „uniți“. Părintele ortodox, al comunei C., îngrijorat de pierderea unui suflet, pe care, de bună seamă, îl apreciază după toate calitățile sale de bun creștin, care scrie prescuri și cere slujbe, pentru treburi bune și rele, a început parlamentările spre a păstra sufletul rătăcitului, pentru prapaslavnica ortodoxie. Românul nostru, om de afaceri, primește la treabă în tratative și pune ca-

tegoric întrebarea: *Ce dai, părinte, să rămân la sânul bisericii tale?* Și părintele, ca să facă un lucru plăcut lui Dumnezeu și, probabil, mai marilor săi, se hotărăște să reție dela erezie, pe acel suflet prețios, prin cele mai mari sacrificii. Ofere, în consecință: un fraclu de răchie și Românul primește. Invoiala făcută sf. noastră biserică ortodoxă rămâne mai bogată cu un suflet, reținut la sânul ei, cu un fraclu de răchie, și părintelui îi rămâne cu un aducător de prescuri mai mulți, iar sârmana biserică catolică? din cauza căreia atâtea neplăceri în țara românească, a rămas mai săracă cu un credincios.

Până aci relatările asupra acestei chestiuni ce s'a petrecut într'un sătuleț de pe Valea Mureșului.

Dacă aprofundăm însă chestiunea, care pare a fi comică, atunci va trebui să facem deducțiuni tragice. Imaginați-vă un preot, un părinte sufletește care se pretează să intre în discuțiune cu un rătăcit care este capabil să-și pără-

sească confesiunea pentru un motiv de ordin material. Un preot care cumpără un suflet rătăcit pentru un fraclu de țuică. Gândiți-vă ce educație creștinească a făcut și face acel preot, în parohia sa, dacă convingerea credinciosului său se poate cumpăra cu un fraclu de răchie, și dacă argumentul sf. sale, cel mai convingător, este acel ș. fraclu de țuică.

Oare nu ținuta păstorilor sufletești este cauza că turma rătăcește, oare nu din cauza lor secele se înnulțesc în județul nostru, ca lăcustele? Oare mi marii bisericii noastre nu trebuie să facă, mi marii, educație creștinească și ortodoxă păstorilor și abea după aceasta să se gândească la combăterea sectarismului, care dăunează, nu ortodoxismului, ci creștinismului, în genere. Căci, sectele sunt atâtea și atâtea devieri dela adevărata credință creștinească întru chipată de ortodoxism și catolicism. **A**

La 1 Noiembrie c. va apare în Arad un nou ziar intitulat „Gazeta dreptății“ sub direcțiunea d-lui Ion Jelecutean.

Săptămâna

ABONAMENTUL.
 anual . . . . . 160 Lei
 Pentru autorități, întreprinderi și instituțiuni anual . . . . . 250 Lei.
 Publicațiuni, și alte inserații oficiale, cuvântul 2 Lei. Publicații și inserații mai mici de 25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
 Reclame, pe cm. patrat 3 Lei.

CALENDARUL ORT.
 Octombrie 31 zile
 28 — Luni
 29 — Marți
 30 — Mercuri
 1 — Joi
 2 — Vineri
 3 — Sâmbătă
 4 — Duminică,

Comisia de ajutorare a muncitorilor fără lucru din Arad a conșcris până acuma peste 900 muncitori șomeri, din ce se deduce, că anul acesta numărul șomerilor față de anul trecut va crește la dublu.

Conform unui ordin al ministerului de finanțe, percepțiunile sunt obligate a primi în bani de metal un șperț din suma plătită.

Știri din București anunță, că la 23 Septembrie s'a înființat sindicatul Băncilor din Ardeal, al cărui sediul va fi Sibiul. Până acum au intrat bănci reprezentând un capital societar de 319 milioane Lei.

Din toate părțile țării se anunță, că timpul s'a schimbat brusc în iarnă. Pe unele locuri muntoase a început deja să ningă și să înghețe. Astfel munții Caran-Șebesului sunt acoperiți cu zăpadă. Deasemenea și în Sârbia a început zăpada.

Un medic din Sămar, susținând că pe lângă regimul crud, toate morburile se pot vindeca, a cerut Ministerului sănătății să-i pună la dispoziție 10 bolnavi de lepră, pentru a-i trata ca să dovedească că chiar și lepra, boala pe care până acum nimănca nu a putut-o vindeca, prin procedeele său va fi vindecată. Într-adevăr medicului sătmărean este privită cu multă curiozitate de cercurile medicinale.

Cărți literare și didactice
 la Librăria
CONCORDIA
 ARAD, Str. Eminescu 10.
 Tocuri rezervoare moderne și eficiente. Asortiment bogat în rechizite de scris.

Cu data de 1 Octombrie, ora oficială va fi ora întrebuițată înainte de 15 Mai a. c.

Ora 24 a zilei de 30 Septembrie va fi denumită ora 1 a zilei de 1 Octombrie. Directorii de școli sunt obligați să schimbe orarul de clasă după ora oficială.

Bursa din Londra după ce mai multe zile a fost închisă și-a reluat activitatea. Toate întreprinderile și instituțiile bancare continuă a funcționa normal. Azi se știe bine că suspendarea etalonului de aur se datorește exclusiv nervozității din alte țări, care a adus la retragerea depozitelor din Londra. La finele săptămânii trecute s'a retras 43 milioane lire sterline, ceace a determinat guvernul englez să ia măsurile cunoscute. Bineînțeles măsura aceasta va aduce cu sine o ușoară scumpire a mai multor articole. Totuși se speră că aceasta scumpire va fi ușor suportată, ne fiind prea mare

La 27 Sept. c. la Palat Mihai Negru, scriitor și ziarist profesor la școala de aviație va vorbi despre: Europa întreagă, văzută în zbor, 80 ore „Rândul avionului, România Sfânta Maria“ La urmă, proiecțiuni.

După rapoartele sosite la ministerul agriculturii, în anul acesta recolta de porumb este foarte bună și ea este evaluată peste întreaga țară la 800 mii de vagoane.

Informațiunile culese din surse competente ne arată, că până în prezent, în județul Arad au încurs abea 40% din impozitele pe anul aceasta. Deci se dovedește o pennerizare simțitoare față de anul trecut, când pe acest timp erau încassate peste 60%, din impozite. Scăderea bonității contribuabililor se simte în deosebi la sate. Deci încă o dovadă că plugarul este azi sărăcit și trebuie ajutat. Cei chemați, să ia aminte.

Consiliul de miniștri din 24 Septembrie a hotărât că cei 950 de coloniști români sosiți din din Macedonia în zilele trecute, să fie cazali în Cadtilater cu concursul ministerelor de interne, agricultură și armată.

Li se vor clădi case igienice și confortabile în care să se poată adăposti la iarnă.

Un pian negru este de vânzare. Preț efțin. Arad, Str. Cornel Popescu No. 4.

Sport România-Cehoslovacia 4:1 (2:1).

Un nou succes internațional al României. — Pesie opt mii de spectatori. — Primul debut în Cupa Europei Centrale.

Oradea 20 IX. [Duminică echipa națională română a amatorilor și-a măsurat puterile cu naționala Cehoslovacă, obținând primul succes în cadrele emulațiilor pentru Cupa Europei Centrale, prin un rezultat de 4:1

Prin acest match de o valoare sportivă ce interesează cele mai largi cercuri sportive Europene, România și-a afirmat puterile sale reale în materia footballului.

Invinșii de Duminică sunt pretenții cei mai serioși la deține-

rea Cupei disputate, și învingătorii Ungariei la 3:0. Prin acest succes se evidențiază valoarea sportivă a amatorilor români și justa speranță la un loc onorabil, în clasament.

Tot timpul naționala română a produs momente periculoase pentru adversari ce a făcut ca jocul oaspeților să aibă caracter defensiv.

Au marcat: Stanciu (r), Cocis, (r) Steffl (ceh) Glanczman (r) și Kocis (r).

A arbitrat jugoslavul Vasilevici din Belgrad, iar ca arbitrii de tuse au servit Dr. Morariu (Oradea) și Xifando.

Intre celelalte echipe naționale participante: Austria și Ungaria, acest succes se comentează foarte viu și-i pune pe serioase gânduri pe cei incredințați cu întocmirea naționalei lor.

În urma acestui succes cercurile noastre sportive leagă mari speranțe în vederea întâlnirii din 4 X. cu Ungaria.

Rezultatele de Duminică din 20 Sept.

Gloria — Transilvania 3:0 (2:0) față cu tânăra codașă din clasament — Gloria a dispus după plac.

—o—

Olympia — C. A. A. 2:0 (1:0) Nu ne surprinde acest rezultat când Olympiă e completă. Rezultatul e binemeritat.

—o—

A.M.E.F.A. — Tricolor 10:1 (4:1) Într'un match în care Tricolorul n'a prezentat nimic decât traista pentru goaluri, era sigur succesul muncitorilor.

—o—

S. G. A. — Unirea 4:0 (2:0)

—o x o—

Înțelegerea — Vulturul 3:3 (3:1)

Șoimii-Chelnerii 2:0

Pe arena sportivă din suburbia Gai Duminică 20 IX. s'au desfășurat matchurile de campionat Șoimii — Chelnerii. și Iuventus — Rovine, ambele din cat. II.

În fața unui public numeros și obișnuit, echipele Șoimii și Iuventus ca locale au eșit victorioase în mod meritat.

Ne-a impresionat jocul Șoimilor cari au prezentat o formă excelentă care — sperăm — va fi de acum în colo iarăși obișnuită, și care în trecut i-a ridicat atât în fața spectatorilor cât și

la conducerea categoriei.

Adversarii „Chelnerii“ cari în ce privește trecutul cât și prezentul se bucură de o considerațiune suficientă — au fost o primăți cu totul de tactica Șoimilor cari iau dominat în tot timpul.

Toate compartimentele și-au făcut deplin datoria. S'au relevat acțiunile rezezi ale înaintării precum și apărarea care s-a achitat deplin.

Matchul de toată frumusețea s'a terminat la 2:0 în favoarea Șoimilor.

S'au remarcat: Julan, Popian Răsădean, Fleșeriu, Demetriade, iar portarul Boiașu a dat dovada de o pricepere la mingi periculoase

Programul de Duminică la 27 Septembrie

Arena C.A.A.

RIPENSIA-C. A. A.

Pentru premiul „HERBAY“

Promontoriul com. Covășint face cunoscut proprietarilor de vie în acest promontoriu că în 5 Oct. a. c. se va începe culesul. Rugăm pe toți proprietarii să plătească darea promontorială care nu va plăti va fi oprit dela cules. Brădean Nicolae președ. prom.

Primăria comunei Cermei, No. 1382/1931.

Publicațiune de licitație

Publicăm licitație publică orală pe ziua de 8 Octombrie 1931 orele 10 a. m. în localul târgului săptămânal pentru cumpărarea alor 4 bucăți vieri de soiul mangușuța apți pentru reproducție, pentru vânzarea unui taur neap pentru reproducție de speță albă și un atmasar neap pentru reproducție de soi Norius.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu L. C. P.

În caz de nereușire licitația se va repeta în ziua de 15 Septembrie 1931 în locul indicat mai sus.

Primăria comunală.

România
Judecătoria rurală Chișineu-Cris sect. c. f.
No. 2761/1931 cf.

Extract din publicațiune de licitație.

În cererea de exocutare a următoarei Moroșan Catița contra următoarei Urban Elisabeta vad, Szarka Gheorghe Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Socodor circumscripția Judecătoriei Chișineu-Cris, cuprinse în cf. Socodor No. 924 No. top 3502 Fănaț proprietatea lui Urban Elisabeta măr. Szarka Gheorghe cu prețul de strigare de 30,000 Lei pentru incasarea creanței de 19.321 lei capital și accesorii.

Licitatiunea se va ține în ziua de 6 luna Octombrie anul 1931 ora 15 la Primăria Scodor.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic de cât 75% din prețul de strigare

Cei cari doresc să liciteze sunt datări să dovedească cetățenia

română și să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în paragraf. 42 legea LX, 1881 sau să predea aceluiși delegat chitanța constatând de punerea prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație a (paragraf. 147. 150, 170. legea LX, 1881, paragraf 21 legea XL. 1908).

Creditorii privilegiați sau ipotecari asupra imobilului urmărit sunt dispenzați de garanție,

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobilul preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit, (paragraf 25. XL I. 1908). Crisineu-Cris la 23 Junie 1931. Stroiescu ss, jud. Tisu ss. aj. dir cart. fund.

(L. S.)

Pentru autenticitate:
ss. Indescrifabil.
imp. stagiar.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștința Onor. Public, că în ziua de 30 Septembrie 1931 la orele 4 p. m. în localul Fabricii de Ghete „Astra“ din Timișoara, Cetate, Piața Tepeș Vodă 2. se va ține o

LICITAȚIE.

cu care ocazie în prezența Notarului Public se va vinde o cantitate de diferite mărfuri de pelărie și anume:

Piele de ghete, piele de talpă, pânzeturii și furnituri contra imediată plată în numerar aceluia care va oferi mai mult.

Ofertanții vor trebui să depună înaintea începerei licitației drept vadiu 10% în numerar din prețul pe care îl vor oferi.

Marfa se poate vedea în localul fabricii în fiecare zi înainte de amiază.

„Astra“, Fabrică de ghete i. L. Timișoara

Primăria comunei Cermei. No. 950, 1931.

Publicație de licitație.

Se aduce la cunoștința publică că dreptul de vânzătoare de pe teritoriul pădurilor comunale situate în comuna Măraș. Groșeni, Dumbrăvița de Codru (Jud. Bihor) în estindere de 1800 jugh. cadastrale se va vinde prin licitație publică orală cu observarea dispozițiilor Legii contabilității publice și Art. 13 din legea pentru protecția vânătorului în ziua de 24 Octombrie 1931 orele 10 a. m. în sala primăriei pe timp de 6 ani adică dela 1 Ianuarie 1932 până la 31 Decembrie 1938 cu prețul de strigare de 2.000 Lei

Garanția este de 10%

Condițiunile se pot vedea la primăria Cermei.

În caz de nereușire licitația a doua se va ține în ziua de 9 Noembrie 1931 orele 10. a. m. în localul amintit.

Cermei la 21 Septembrie 1931. Primăria comunei.

Comitetul de conducere al U. F. V. R. Despărțământul Arad intrunit astăzi 19 Septembrie 1931 în sesiunea extraordinară a redactat și a votat în unanimitate următorul:

Comunicat.

Luând cunoștința de o acțiune, care tinde să producă înăndurile voluntarilor animozități de ordin regionalist,

Despărțământul Arad al Uniunii Foștilor Voluntari respinge cu indignare orice acțiune, din orice parte ar veni, care propagă ura și vrăjmășia între frați.

Foștii voluntari au conștințit pe vecie, prin actul lor din Darnița, lângă Kiev, la 5 Martie 1917, unirea nedespărțită și frăția deplină cu vechiul Regat. Ei înțeleg să rămână consecvenți acestui act, în bine ca și în rău.

Despărțământul Arad al U. F. V. R. își dă seama, că există asperități regionaliste, dar le pune pe seama intereselor areviste și străine de Neam ale unor izolați, cari dincolo ca și dincoace de Carpați le exploatează în profitul lor propriu.

Aceste animozități cu caracter vremelnic, nu pot și nu trebuie să pătrundă, însă miezul sfânt al simțirii unicului suflet românesc întins între hotarele actualei României.

Despărțământul Arad al U. F. V. R. îndrumă organul său executiv se aducă acest comunicat la cunoștința:

Comitetului Central U. F. V. R. Cluj

„Gazeta Voluntarilor“, Cluj. Ziarele cu simțire românească din întreaga Românie

Președinte: (ss) Lt. Col. Mușiu Traian. Secretar:

(ss) Tălmăcean Petru

Convocare.

Cooperat va de valorizare și Consum din Socodor prin prezența invită pe acționarii săi la

Adunarea generală extraordinară,

care va avea loc la 27 Sept. 1931 ora 16 în Socodor în sala Primăriei.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul comisiei de lichidare asupra valorificării tuturor articolelor comerciale instalațiunei cooperativei; achitarea creanțelor.
2. Raportul comitetului de Cenzori.
3. Aprobarea bilanțului, distribuirea sumei remase după achitarea părților sociale.
4. Descărcarea comisiei lichidare și a Cenzorilor și disolvarea Cooperativei.

Activ BILANȚ LA 19 SEPTEMBRIE 1931 Pasiv

Bani disponibil din vinderea mărfurilor s-a.la „Socodorana“	41.687	Capital social:	33.425
Din interese de pe 9 luni	2.500	Pentru impozit mobilier	90
		Pentru inserate și alte datorii	3.968
		Suma disponibilă	5.34
	44.187		44.17

Socodor, la 19 Septembrie 1931.

Comisia de lichidare:

Aurel D. Papp m. p. Mihai Ardelean m. p. Ștefan Țapoș m. p.

Comitetul de cenzori:

George Muscan m. p. Mihai Popa m. p. Ioan Jura m. p.

Redactor responsabil: I. ARDELEAN